Koulujen ja oppilaitosten nikotiinipuuttumismalli

Pinja Rulja
Hyvinvointikoordinaattori
Hämeenlinnan kaupunki
pinja.rulja@hameenlinna.fi

Satu Punkari
Erityisnuorisonohjaaja
Janakkalan kunta
satu.punkari@janakkala.fi

HÄMEENLINNA Janakkala hattula.fi

Taustaa

- Hämeenlinna, Janakkala ja Hattula on jo pitkään tehnyt tiivistä yhteistyötä ehkäisevässä päihdetyössä
- Kouluilla vaihtelevia käytäntöjä nikotiinin käyttöön puuttumisessa
- Tunnistettiin tarve yleispätevälle ohjeistukselle
- Tavoitteena myös kaikkien sitouttaminen yhteiseen työhön
- Päihdefoorumin 2024 aiheena nikotiinituotteet oppilaitoksissa, työpajoissa kerättiin materiaalia yhteisen puuttumismallin pohjaksi
- Luonnosvaiheessa 2025 pyydettiin kommentteja mm. opiskeluhuollosta, EET Poliisilta, nuorilta ja kouluilta

HÄMEENLINNA Janakkala hattula.fi

Ajatuksia nikotiinipuuttumismallista Päihdefoorumi 2024

Kouluaste: _____

Mikä toimii?	Mikä ei toimi? Haasteet, ongelmakohdat	Mitä ehdotatte?

Kolme osaa

1. Puuttumisohjeistus

2. Keskustelukortit nuoren ja huoltajan kanssa keskusteluun

3. Vinkkikortti nuorelle mukaan annettavaksi

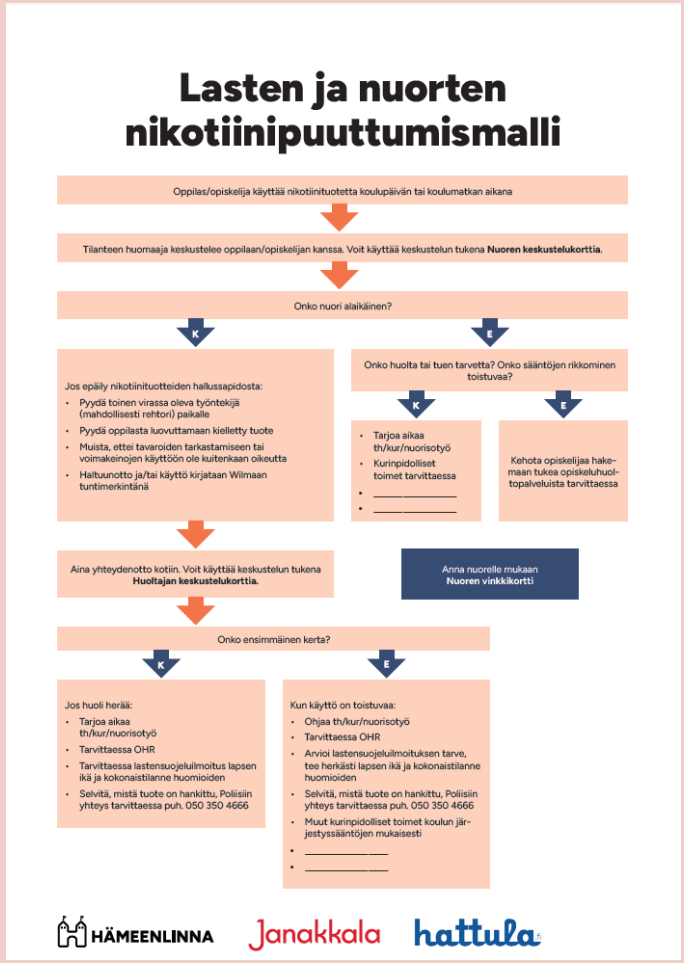

Lasten ja nuorten nikotiinipuuttumismalli

Oppilas/opiskelija käyttää nikotiinituotetta koulupäivän tai koulumatkan aikana

Tilanteen huomaaja keskustelee oppilaan/opiskelijan kanssa. Voit käyttää keskustelun tukena **Nuoren keskustelukorttia.**

Onko nuori alaikäinen?

K

Jos epäily nikotiinituotteiden hallussapidosta:
- Pyydä toinen virassa oleva työntekijä (mahdollisesti rehtori) paikalle
- Pyydä oppilasta luovuttamaan kielletty tuote
- Muista, ettei tavaroiden tarkastamiseen tai voimakeinojen käyttöön ole kuitenkaan oikeutta
- Haltuunotto ja/tai käyttö kirjataan Wilmaan tuntimerkintänä

E

Onko huolta tai tuen tarvetta? Onko sääntöjen rikkominen toistuvaa?

K

- Tarjoa aikaa th/kur/nuorisotyö
- Kurinpidolliset toimet tarvittaessa
- _____
- _____

E

Kehota opiskelijaa hakemaan tukea opiskeluhuoltopalveluista tarvittaessa

Aina yhteydenotto kotiin. Voit käyttää keskustelun tukena **Huoltajan keskustelukorttia.**

Anna nuorelle mukaan **Nuoren vinkkikortti**

Onko ensimmäinen kerta?

K

Jos huoli herää:
- Tarjoa aikaa th/kur/nuorisotyö
- Tarvittaessa OHR
- Tarvittaessa lastensuojeluilmoitus lapsen iän ja kokonaistilanne huomioiden
- Selvitä, mistä tuote on hankittu, Poliisiin yhteys tarvittaessa puh. 050 350 4666

E

Kun käyttö on toistuvaa:
- Ohjaa th/kur/nuorisotyö
- Tarvittaessa OHR
- Arvioi lastensuojeluilmoituksen tarve, tee herkästi lapsen iän ja kokonaistilanne huomioiden
- Selvitä, mistä tuote on hankittu, Poliisiin yhteys tarvittaessa puh. 050 350 4666
- Muut kurinpidolliset toimet koulun järjestyssääntöjen mukaisesti
- _____
- _____

HÄMEENLINNA Janakkala hattula

Nikotiini-puuttumismalli

Nuoren keskustelu-kortti

Nikotiinituotteiden puheeksioton tueksi nuoren kanssa keskusteluun

Anna mukaan nikotiinimallin tiedote, muista merkitä keskustelu Wilmaan ja ole nuoren kanssa yhdessä yhteydessä huoltajiin.

Keskustele
- Kuinka kauan olet käyttänyt?
- Kuinka usein käytät?
- Mistä hankittu?
- Tietääkö vanhemmat? Miten ovat suhtautuneet?

Kehota
- Oletko harkinnut lopettamista?
- Oletko yrittänyt lopettaa?

Kannusta
- Onko kavereita, jotka eivät käytä?
- Löytyisikö elämästä jotain positiivisia asioita, jotka voisi tukea nikotiinittomuutta?

Nikotiini-puuttumismalli

Huoltajan keskustelu-kortti

Nikotiinituotteiden puheeksioton tueksi huoltajan kanssa keskusteluun

Soita huoltajalle yhdessä nuoren kanssa, vaikka kaiutinpuheluna

Kysy
- Onko huoltaja tietoinen nuoren nikotiinin käytöstä?
- Onko asiasta keskusteltu nuoren kanssa?

Keskustele
- Onko jotain jo kokeiltu käytön lopettamiseksi?
- Onko huoltajalla muuta huolta nuorestaan?

Tue
- Onko olemassa olevia palveluita?
- Jos kontakteja ei ole, tarjotaan mahdollisuutta th/kuraattori/nuorisotyöntekijä/OHR tai tehdään lastensuojeluilmoitus

Vapea? Pusseja? Happea!

Vinkit nikotiinituotteista irti pääsemiseksi

1. Suunnittele lopettaminen etukäteen. On hyvä tiedostaa, että nikotiinituotteesta eroon pääseminen vaatii päättäväisyyttä.
2. Nikotiinihimo kestää kerrallaan yleensä pari minuuttia, joten jos sen ajan voit tehdä jotain muuta, himo menee ohi.
3. Tee lista asioista, joita voit tehdä, kun tekee mieli sähkösavuketta: ota vaikka ksylitolipastilli tai lähetä viesti kaverille.
4. Pyydä läheisestä ystävästä tsemppari matkan varrelle tai lopettakaa yhdessä kaverin kanssa.
5. Huomaa kaikki se hyvä, jota nikotiiniton elämä alkaa tuoda tullessaan, kuten esimerkiksi, että pystyt keskittymään paremmin ja liikkuminen tuntuu kevyemmältä. Myös rahaa säästyy johonkin kivempaan tarkoitukseen!
6. Jos retkahdat, älä luovuta, vaan yritä uudelleen!

Jos tarvitset lisätukea, olethan matalalla kynnyksellä yhteydessä!

Nuorisotyöntekijä:

Terveydenhoitaja:

Kuraattori:

Lisätietoa vapesta:

Fressis Ehyt ry

HÄMEENLINNA Janakkala hattula

Löydät mallin esimerkiksi Hämeenlinnan verkkosivuilta

HÄMEENLINNA Janakkala hattula.fi

KIITOS!